

WESTERKERK - AMSTERDAM – HANDELINGEN 10

Gemeente,

Ik zal jullie een verhaal vertellen, zegt Lukas, over twee heel gewone mannen.

Belangrijke maar gewone mannen, die net als jullie deel hebben aan het gewone leven, die weten van de spanning tussen realiteit en verlangen, die gevangen zitten in hun carrière, hun traditie en hun positie en hoe die de moed krijgen om hun leven te veranderen.

Heel gewone mensen waarvan de bijbel zegt dat God van hen houdt.

Dat is het eerste dat we vanmorgen nog eens laten vertellen:

God houdt van gewone mensen.

Hij is niet dol op geloofshelden, op mensen die alles al weten, op moralisten en dogmatici. God houdt van arm, van klein, van zwak, van alles wat een geneesheer nodig heeft of een Redder. Zo luidt een oergedachte uit al die 62 bijbelboeken.

God houdt van Jacob ook al was hij een bedrieger, van koning David ook al was hij een overspelige moordenaar, van Levi ook al was hij een onbetrouwbare belastingheffer, van Simon die hem verloochende, van Paulus die zijn gemeente te vuur en te zwaard bestreed.

In al die levens brak God in, niet uit woede maar uit liefde.

God kent geen aanzien des persoons, zegt Petrus bij zijn ontmoeting met de vrienden en familie van Cornelius. Ook al is het net in al die bijbelse verhalen of God een voorkeur heeft voor mensen waar iets mis mee is. En dat misverstand houden we erin. Alsof ons wordt ingescherpt dat zijn liefde uitgaat naar alle mensen, ook degenen die mensen onderling graag willen uitsluiten uit hun vriendenkring.

Terug naar die twee figuren uit ons verhaal:

De ene is een beroepsofficier in het bezettingsleger in Palestina, n.b. garnizoenscommandant van de elite troepen – de Italiaanse eenheid – in de keizerlijk vakantiestad Caesarea; hij heeft de eed van onveranderlijke gehoorzaamheid aan de Keizer afgelegd, is verantwoordelijk voor wet en orde in de stad, voor de bestrijding van het ondergrondse joodse verzet, en is beschermheer van de gehate belastingambtenaren. Geen lieve jongen dus.

Maar ook, zegt Lukas, een godvrezend man – iemand met eerbied voor de religie en met name voor de God van Israël die hij had leren kennen in zijn contact met de joden – eerbied die bleek uit zijn sociale bewogenheid: hij was vrijgevig in de hulp voor de armen. Hij was zelfs min of meer populair bij het volk, ongetwijfeld gehaat door het verzet maar geliefd bij de armen.

Een goede man in een fout uniform, *gevangen* in een wreed en absoluut systeem. Een beklagenswaardige figuur.

Dat is de ene hoofdpersoon in deze vertelling.

En dan is er nog zo'n gewone man: Simon, die door Jezus *Petrus* – 'Rots' – werd genoemd en aangesteld als de eerste van zijn leerlingen. Een echte leidersfiguur uit het volk, spontaan, niet bang om zijn mening te geven, emotioneel, driftig: de eerste om Jezus in het publiek de Zoon van God te noemen, de eerste om hem te verloochenen en ook weer de eerste om het goed te maken. De eerste leider van de nieuwe ecclesia. Maar, vertelt ons verhaal, ondanks alles wat hij al had meegemaakt, een gevangene van zijn traditie. Zo iemand was Simon P, die weliswaar drie jaar dag in dag uit met Jezus had geleefd, maar vaak niets begreep van diens missie.

Actueler kon Lukas het niet maken.

God, zo blijkt, had blijkbaar begrip voor de positie waarin C. zich bevond, deel geworden van de afgodendienst van de Romeinse macht, afhankelijk van een keizer die zichzelf als God presenteerde, met een positie waarin de onverschilligheid voor niet-romeinen en gewone mensen overheerste over wat hij begrepen had als echt geloof en authentiek gedrag. God – zegt Lukas – nam C's verlangen naar God ernstig en aanvaardde zijn zorg voor de minst krachtige in de samenleving. Dat is wat telde. God had behagen in Cornelius.

En God accepteerde ook dat Simon P. nog maar zo weinig had begrepen van de consequenties van zijn geloof. Dat hij weliswaar overtuigd was dat Jezus de langverwachte Messias was, die kwam om mensen te bevrijden van alle boeien die hun mens-zijn in de weg staan, maar dat hij zelf nog onvrij was van zijn traditie. Een traditie die hem had geleerd dat GOD niet alle mensen gelijk behandelt en dat om zijn liefde te verdienen mensen zich moeten houden aan de letter van de wet die Mozes ooit zijn vaders had gegeven. En Petrus was wel zo overtuigd van zijn gelijk, zo stoer in zijn ouderwetse godsdienstige gedrag, dat hij Gods aanmaning drie keer afwijst.

Maar Petrus was ook degene die zich iedere keer weer liet gezeggen omdat zijn vertrouwen op God groter was dan het vertrouwen in zichzelf. Gevangen in zijn eigen opvattingen maar tegelijkertijd vol verlangen naar bevrijding van zijn beperkingen. En God had behagen in Petrus.

Twee mannen dus, die ten volle deel hebben aan hun eigen afkomst en traditie, maar die weet hebben van hun eigen onvolkomenheden en daar graag van zouden worden bevrijd.

Lukas vertelt ons hoe God daarmee omging. Van zijn geduld en van zijn zachte ingrijpen in hun levens.

Hij dwingt niets af; hij geeft die twee mannen hoogstens congruente inzichten. Dromen die geen bedrog zijn maar de vrucht van lange jaren van nadenken. God veroordeelt C niet omdat hij nog steeds in dat verderfelijke leger dient en geen afstand heeft genomen van al die hele en halve afgoden, hij bevrijdt hem van zijn superioriteitsgevoelens en geeft C de moed om de jood Petrus uit te nodigen bij hem thuis en hem met alle egards te ontvangen. Het doorbreken van vijandschap opent de toekomst. De levensechte ontmoeting tussen die twee mannen maakt het mogelijk om boven hun tradities uit te stijgen. Zo krijgt hij de kans uit de eerste hand over die vreemde Messias te leren en krijgt Simon P de kans om zijn fun-

damentalisme onder ogen te zien. Simon P discrimineert immers omdat hij de oude wetten van Mozes zo letterlijk neemt alsof Jezus hem niet had geleerd ze te relativieren en hij liet door zijn vrome gedrag merken dat hij beter was dan die ongeletterde en domme Romeinen waarmee je geen contact diende te houden. God helpt hem uit de droom door een nieuwe droom.

Zo worden die twee mannen en iedereen waarvoor zij staan bevrijd uit hun geestelijke gevangenschap. De heidense officier aanvaardt en respecteert de jood, de jood accepteert de vijandelijke officier en sluit vriendschap met de Romein. En Petrus legt uit hoe dat komt en hoe dat kan.

Hij legt C met zijn vrienden en familie uit hoe mensen bevrijd worden van de banden die hen vastbinden.

Hij zegt tegen C en door de geschiedenis van C tegen ons:

1. God houdt van alle mensen die eerbied voor hem hebben en die gerechtigheid nastreven. Er is geen echte scheiding tussen joden en heidenen. God kent geen aanzien des persoon. Voor God zijn alle mensen gelijk;

2. God heeft ons zijn zoon Jezus gegeven en gestuurd zodat wij in hem God zouden herkennen en zouden beseffen dat God de bevrijding van mensen wil. Van alles wat hen van het echte leven afhoudt: ziekte, verraad, verloochening, lafheid, onverschilligheid, noem het maar op. En het enige dat hij van ons mensen vraagt is dat wij onze beperkingen en ons falen om te doen wat wij eigenlijk zouden willen, niet ontkennen of toedekken maar er eerlijk voor uitkomen. En die hun falen en de teleurstelling die zij anderen bereiden belijden.

3. Die Jezus heeft zijn afkomst bewezen doordat hij zichzelf opofferde voor de vrijheid: hij presenteerde God aan ons en ons aan God. Hij liet ons zien dat God in zijn liefde lijdt onder zijn schepping. En dat lijden van God en dat lijden van de mensen heeft hij bij elkaar gehouden. Daarom was de dood hem niet de baas en daarom is nu Gods Geest aan alle mensen gegeven, die dat offer aanvaardden en een nieuw leven willen accepteren.

Die uitleg van Petrus was genoeg om het hele gezelschap van C. er toe te brengen te vragen om daarbij te mogen horen. Zij werden gedoopt om dat nieuwe samengaan van joden en heidenen, ja van alle mensen te bevestigen.

En zo werd C terug gestuurd naar zijn leger en zijn keizer. Wat er van hem geworden is weten we niet: of hij het heeft weten klaar te spelen een christusbelijdende officier in een vijandig leger te worden of dat hij is vervolgd en wellicht de martelaarsdood heeft ondergaan, dat weten we niet.

Van Petrus weten we dat wel. Die heeft eerst de gemeente in Jeruzalem moeten overtuigen van de vrijheid tegenover de heilige traditie; hij is zelfs nog weer even teruggevallen in zijn oude geloof maar werd door Paulus op zijn nummer gezet, zoals het voorbeeld van C ook al had gedaan.. En wij weten dat hij de eerste bisschop van Rome werd, allerm minst onfeilbaar en zonder grote kathedralen te bouwen.. En daar heeft hij mensen geleerd dat het nieuwe geloofsvertrouwen vraagt om veel oefening, oefeningen in eerlijkheid, in spijt, in vrijheid,

oefeningen ook in offerbereidheid als het zover mocht komen.
En die oefeningen leiden tot een authentiek leven en momenten van grote, zeg maar hemel-
se vreugde.

Amen